

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălătat pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Esposeul.

Sibiu, 27 Novembre n.

Ministrul de finanțe a prezentat dietei țerii, în ședința de Sâmbătă, bugetul anului viitorii, comentându-l și de astădată cu obiceiul *esposeu* asupra situațiunii financiare a țerii. Evenimentul acesta e de interes mare pentru toate popoarele patriei noastre, — pentru-că e vorba de banii vërșai din partea lor în nesecatul vas al vistieriei statului, — prin urmare ne interesează și pe noi, Români; din care motiv datore este și presa română a-și spune cuvântul în cauză, cu atât mai vêtos, că în parlament nu avem oameni cari să reprezinte adevăratul punct de vedere românesc în direcția acésta.

Avem să constatăm întâiu de toate, că după cum ne spun gazetele patriotice din capitala țerii, esposeul ministrului de finanțe, — lung ca o zi de vară, — a lăsat foarte rece pe cei-ce l'au ascultat în dietă și numai puține și foarte slabe aprobări s'au auzit din partea partidului guvernamental, — după ce ministrul și-a terminat chilometrica vorbire și s'a așezat în fotoliul ministerial pentru a se da cu totul binemeritatei odihne.

Lucru ușor de înțeles. Ministrul n'a vorbit de cât în cifre și cifrele sunt seci și reci; nu însuflețesc pe nimeni. Ce însuflețire pôte să câștige și să simtă omul, când ceasuri întregi nu i-se vorbesce de cât numai pe córdă acésta: luăm de aici atâta, dăm aici atâta, nu se ajunge atâta, întrece atâta, etc.? Plictisitoriu al naibii e un astfel de *esposeu*!

Și dacă mai iai, că în el ministrul de finanțe a zugrăvit cu colorile cele mai triste și situația aprópe de desperat în care se află țera din punct de vedere *economic-financiar*, e de mirat, că s'a putut nasce și atâta însuflețire și atâta simpatie pentru esposeul ministrului de finanțe, câte se zice că ar fi fost în dietă!

Pentru-că, după cum ne spune ministrul de finanțe, — cel mai competent din chestii de natura acésta, — țera noastră stă aprópe de pragul, dacă nu chiar pe pragul *unei crize teribile economice*, provocată de împrejurarea, că de ani de zile n'avem recoltă bună, prețurile cerealelor nu se urcă, filoxera pustiesce viile, bólele de porci și de vite cornute decimază această parte a averii cetățenilor, industria stagnează și trebuie să sufere pierderi colosale, comerțul stă pe loc, și altele și altele, tot lucruri îngrijitoare și deprimătoare pentru omul care se gândesce și la mâne, nu numai la astăzi, prin urmare și la viitorul, nu numai la prezentul acestui stat, din care facem parte și noi.

Intr'adevăr posomorită iconă a situației economice-financiare din țera noastră e cea aruncată în fuga vorbirii din partea ministrului de finanțe în esposeul seu rostit Sâmbătă în dieta țerii. De altcum nouă ne este ea prea bine cunoscută, pentru-că de mulți ani tot așa o vedem. De ce ni-o prezentă acum, și tocmai acum, atât ministrul de finanțe, și în colorii de față de ministru? Iată de ce: ca să îndemne oamenii la cruțare, la economisare. În zile de

crisă e bine să se spună acésta cetățenilor.

Și ministrul de finanțe ni-o spune, limpede și la înțeles, că în situațiuni critice economice, cum e cea actuală, fie-care om are să-și reducă la minim trebuințele, să vadă bine cum își împarte venitele, pentru-că nu știe când pôte să bată ciasul crizei, care aduce ruină totală pentru el, ca cetățean de stat, și prin el și statului, din care face parte.

Invătăturile sunt bune și la loc; pentru-că totdeauna e bine să se spună oamenilor că au să trăiască cu cumpăt, cu socotelă bună și cu bună împărțelă. Și tot ce e de regretat e aceea, că cel-ce dă sfaturile și învățăturile acestea bune, ministrul de finanțe, ca chivernisitoriu al averii țerii, nu se ține și el de ele, pentru a da singur exemplul de economisare, de reducere și restrângere de trebuințe, ci tocmai din contră, prezentează parlamentului spre încuviințare un budget *cu douăzeci și nouă milioane mai mare de cât cel din anul premergătoriu*, acum, tocmai acum, când amésurat constatările sale proprii, țara se află aprópe de pragul *unei crize economice-financiare*!

Va să zică, ministrul nostru de finanțe una a vorbit și alta a făcut, ceea-ce încă va fi contribuit mult la faptul, ca esposeul seu să nu fie primit din partea deputațiilor din dietă, și nici din partea presei, cu prea mare bucurie și însuflețire. E o mare greșală acésta, pentru care domnul ministrul de finanțe sigur că-și va auzi buchile în dietă, cu ocașiunea discuției ce se va deschide asupra bugetului, precum și pentru scăderile bugetului însuși, — despre care vom vorbi în numărul viitoriu.

Paza graniței. Ne spun patrioticele ziare că în ministeriul de interne se lucrează la un proiect de lege prin care se va sistemisa *gendarmăria de graniță*, în scopul ca să controleze mai bine, nu știm ce... *emigrările sau imigrările*? Se lucrează de altcum și la un proiect de lege pentru *pasporțe*.

Apărarea Sașilor. În ședința de ieri, Luni, a dietei magiare, a luat cuvântul și deputatul Sașilor, *W. Melzer*, pentru a apăra pe Sași în contra atacurilor adresate lor din partea magiară. A accentuat, că pe Sași îi legă de Nemții din Germania numai religia și cultura; alte legături nu au cu străinătatea, pentru-că ei știu foarte bine că existența lor e strîns legată de existența statului ungar, la a cărui consolidare contribuiesc și ei, cu toate puterile lor. Vorbirea a fost primită cu simpatie și din partea deputațiilor magiari.

Tarifal vamal german. Intră deputații Germaniei a fost împărțită motivarea noului tarif vamal, în care se spune, că după ce tarifele comerciale cu statele străine vor fi abzise pe 31 Decembrie 1903, se impune necesitatea revisuirii tarifului vamal, și înlocuirea lui cu un tarif nou. Primejdii cari amenință agricultura germană vor fi delăturate prin acest nou proiect de tarif, care va îmbunătăți mult situațiunea agriculturii în Germania. În Germania da; o va ruina însă cu desăvîrșire în celelalte state!

Din Austria. Situația politică în partea cealaltă a monarchiei încă tot nu e limpede pe deplin. Părerea generală este, că de-și criza a fost delăturată pentru un moment, e ușor posibil, ca ea de nou să se ivescă. Zariul Cehilor tineri zice, că prim-ministrului *Körber* nu i a succes să scotă pe reprezentanții Cehilor din rezervele lor; ceea-ce însemnază, că Cehii nu se mulțimesc numai cu promisiunile făcute, că se va ține la timpul seu cont de pretensiunile lor. Ziariul *„Politik“* încă spune, că situația nu s'a schimbat și că dacă nu se ține seamă de posibilitatea Cehilor, criza politică rămâne permanentă. Cum se vede, Cehii sunt încă tot stăpâni pe situație și vor eserca numai act de grație față de guvernul austriac dacă vor lăsa să trecă bugetul. Că după buget ce va urma, vom vedé, și noi și — prim-ministrul *Körber*. De altcum se menține svonul, că în cazul dacă Cehii ar prepara guvernului încurcături, *reichsrath*-ul va fi disolvat și se vor face alegeri noué. Mai ști, dacă nu e acésta tocmai și dorința Cehilor, cari din ultimele alegeri au eșit încâtva cam slăbiți?

Din dietă.

La ordinea zilei încă tot discuțiunea asupra răspunsului la mesajul de tron, — cu mică întrerupere Sâmbăta, când ministrul de finanțe a prezentat proiectul de buget pe 1902.

În firul discuțiunilor momente mai însemnate au fost în ședința din 18 Novembre, în care deputatul *Beöthy Ákos*, fost membru al partidului național, (apponyist), ear' acum afară de partide, a luat la critică severă întreg sistemul de guvernare, nu numai al cabinetului de acum, ci al tuturor cabinetelor câte s'au perondat de la 1875 până acum. Lui *Szëll* i-a imputat, că de la fusiunea din 1875, când în cabinetul Tisza a avut resortul finanțelor, și până la *lex-Tisza* are parte în păcatele politice ale tuturor cabinetelor. De-și accentuează cu atâta aplomb lozincă *„legii, dreptului și dreptății“*, totuși nu s'a emancipat nici acum de sub sistemul vechiu, ci l'a atenuat numai în mijloce. *Beöthy* a încheiat cu versurile: „În trecutul têu nici o bucurie; în viitoriu-ți nici o speranță!“

Firesce, *Szëll* a răspuns imediat, căutând să restórne acușele ridicate de adversariul seu.

Ședința din 22 Novembre pentru patrioții cu patentă a fost nou prilej de a-și scoțea la mezat patriotica indignare contra bieților Slovaci, respective contra partidului popular, cu știrea căruia se urmăză agitațiunile panslave (1). De astădată salvatorul *ideii* a fost deputatul *Bornemisza Lajos*, care atrăgând atențiunea dietei asupra „agitațiunilor naționalistice slovacă“ din părțile nordice ale țerii, ar voi să clarifice întrebarea: ori de lucrurile acelea agitătoare, ce se publică în organele de publicitate ale partidului popular, se publică ore cu știrea și învoirea partidului? Acum deja în întregă regiunea nordică e răspândită agitația naționalistică — zice *Bornemisza*, — chiar și în comitatul *Sáros*, unde până acum nici de veste nu i-se știa. Cetesce articoli din gazeta slovacă *„Krestyán“* și întrébă pe abatele *Molnár*, că consimte el cu cele publicate acolo? Se zice în un articol de acésta, că poporul slovac se nu despereze, de-și e privit cu ochi bănuitori și de-și unii îl consideră ca străin în acésta țera, apoi, că mai bine îi merge Slovacului în America, unde îi e permis să fie slovac, unde biserica, școla, reuniunea, casina și tot ce are el e slovacă. Se mai spune în articol, că autorul a căpătat de la un slovac reñtors din Ame-

rica o scrisóre, în care acela se plânge că reñtors a casă a aflat stări de lucruri schimbate total, în satul seu acum preotul predică unguresce, și când și-a exprimat nemulțămirea față cu predicarea în unguresce, protopretorul l'a pedepsit cu douăzeci de coróne. Amărit de cele ce a aflat a casă s'a reñtors la America, unde acum blastemă asupra vestitei libertăți magiare.

A mai cetit și alți articoli din *„Krestyán“*, în firul cărora onorabilul *Bornemisza* a zis, că dacă s'ar înființa în slovacime mai multe oficii de matriculanți, nici vorbă nu va mai fi de revisuirea legilor politice-bisericesci; dacă însă agitațiunea naționalistică slovacă va dura mai departe, atunci nu va mai fi în stare nimenea să o suprimé, ori s'o împedecé. (Sgomot mare. Deputatul popular *Buzáth* strigă: Nu ați făcut nimic în favorul naționalităților! Deputatul *Kubik* (popular): Ceva totuși ați fi putut face în timp de 34 de ani! *Rakovsky*: N'au făcut nimic!) După liniștirea iritațiunii *Bornemisza* zice, că în actuala sesiune parlamentară nu e nici o problemă mai ponderosă de cât problema *agitațiunilor naționalistice dintré slovacime*, și întrébă de nou pe *Molnár*, că are cunoscința despre acestea și aprobă-le?

Molnár răspunde, că nu el e redactorul numitei foi, deci nu pôte fi făcut responsabil pentru cele ce se publică în ea, afară de aceea el nici nu pricepe limba slovacă. Declară în fine, că partidul popular nu numai nu are nimic cu agitațiunile naționalistice slovace, ci chiar *condamnă ori-ce agitațiune naționalistică*. (Ca să se știe! Red.)

Bornemisza ia de nou cuvântul și cetesce încă un articol din *„Krestyán“*, în care nobilii slovaci sunt acușati că și-au tradat neamul: *Pomaniczky, Beniczky, Mednyánszky, Rakovszky, Kubinyi* și alții, cari nu mai recunosc a fi de origine slovacă. Peste tot domnii slovaci își tradéză neamul, nu respectéză și nu spriginesc presa slovacă, jertfesc însă mii și mii pentru reuniunea culturală din nordul Ungariei (reuniune de magiarisare. — Red.), de la care Slovacia nu pot avé nici un folos, ci numai pierderi și pagube incalculabile. Întrébă de nou pe *Molnár*, să aprobă el acésti articoli, ori ba? Acésta răspunde și declară la fine, că „dacă ar afla în acéi articoli și numai cât un fir de păr „ceva ce ar fi ori agitație naționalistică, ori infidelitate față cu statul unitar magiar“, — le-ar condamna cu osândă și dinstul.

Au mai reflectat lui *Bornemisza* încă trei deputați (membri noi ai partidului popular), dintré cari *Nicolau Zboray* a avut curagiul să spună în plin parlament, că *bucuros subscrie foarte multe puncte din articollii cetiți de Bornemisza*.

În casa *magnaților* răspunsul la adresă a fost discutat și primit în ședința din 20 Novembre, fără gălăgiile obiceiuite în casa de jos. Singur contele *Aurel Desseuffy* a provocat puțină senzație prin complimentul ce l'a făcut cabinetului actual prin declarațiunea, că era nouă introdusă de *Szëll* e *era onorabilității*. La cererea ministrului de honvéd baron *Fejérváry*, fost membru și în cabinetele anterioare, *Szëll* a respins complimentul, zicend că „nu pôte afirma nimenea, că erele de guvernament anterioare ar fi fost lipsite de criteriul onorabilității“. *Desseuffy* însă a răspuns că-și susține opinia, „pentru-că guvernul anterior nu a respectat secretul epistolar și s'a ingerat și în afaceri de înfăță privată“. (Afară de *Fejérváry* mai erau de față fostii ministri-presdenți *Szapáry* și *Weckerle*).

Din comitate.

Congregația comitatului Caraș-Severin.

Lugoj, 22 Novembre n.

Mercuri, în 20 Novembre n. s'a ținut în Lugoj adunare generală extraordinară municipală, pentru a stabili în mod final lista viriliștilor comitatensi și pentru a pune termin de alegere, pentru membrii cari au să facă parte din congregațiunea comitatensă în urma mandatului primit de la alegători.

Lista viriliștilor a fost votată în forma prezentată din partea organelor oficioase ale comitatului, după ce întâiu membrul *Virgil Tomici* a dat o lecție bună funcționarilor de la comitat, cari se fac advocații celor îndreptății să li-se socotescă darea dublu, și le trimit petițiunii litografate spre subscriere, pentru a reclama acest favor dat de lege; ear' terminul pentru alegerile membrilor comitatensi s'a fixat pe zilele din 28, 29 și 30 Novembre n., numindu-se presidenți de alegere și dintră Români mai mulți, ca de es. Dr. *George Popoviciu*, protopopol Lugojului pentru cercul electoral al Lugojului român, dl *Coriolan Bredicean* pentru cercul Gavoșdiei, *Elie Trăilă*, pentru al Maidanului, etc.

Momentuositatea congregației acesteia, din punct de vedere național o formeză însă cele două interpelațiuni rostite în congregație înainte de a se intra în ordinea de zi.

Una a fost a iubitelui nostru conducătoriu *Coriolan Bredicean*, în chestia *sacrilegiului de la Balinț*, unde gendarmii au necinstit sfântul altariu al bisericei române, și alta a protopopului din Lugoj, Dr. *G. Popoviciu*, în chestia colonisărilor făcute și plănute a se mai face pe *Valea-Begheului*, în comitat.

Amândouă au fost ascultate cu mult interes, și au provocat răspunsuri mulțumitoare de la vicecomitele *Fialka*.

Dl *Coriolan Bredicean*, după ce constată în interpelarea făcută, că nu trece an în care se nu se întempele conturbări grave de liniștea publică, în acest comitat, locuit de cel mai blând și ascultătoriu popor, de poporul român, cum s'a întemplat la *Mehădica*, *Corniareva*, ear' acum la *Balinț*, și după ce face declarație solemnă, că Românii vor ține la tricolorul lor național așa cum țin la limba, legea și datinile strămoșești, pentru-că „iubirea noastră către tricolorul național nu ni-o poate stinge nici o gonă și nici o ordinațiune ministerială”, — pune întreba-rea: ce s'a întemplat la *Balinț*? și răspunde astfel:

La 3 Novembre a. c. s'a fixat ziua sfințirii școlii gr.-or. române, și despre această s'a avisat și autoritatea publică locală, deci și dl *Hirschl*. Protopopol tractual se aștepta să vină cu trenul, de aceea poporenii au aranjat un banderiu și călăreții purtau stegulețe tricolor ca semne de paradă. Așa a trecut — pe la casarma gendarmilor — cortegiul de întimpinare la gară, dar' fiind-că protopopol nu a sosit cu trenul, cortegiul s'a reîntors cu acele stegulețe în *Balinț*. Pretorul *Hirschl* a sosit tot cu acel tren, cu care așteptau poporenii pe protopopol, și *Hirschl* a vădut stegulețele și a fost poftit să mērgă el într'una din trăsuri, dar' n'a primit invitarea, însă nici stegulețele nu le-a excepționat, nici nu a poftit depărtarea lor. Ast mod Românii ne-avēnd nici în gând a face vre-o demonstrație contra suveranității statului, reîntors în *Balinț* s'au dus la biserică, ear' stegulețele le-a dat fie-care la câte un copil, ca să se jōce cu ele. Până a durat serviciul divin în biserică, conducătoriu postului de gendarmi din *Balinț* a dat față cu dl *Hirschl* și a venit vorba și de stegulețele călăreților și prin urmare dl *Hirschl* a fost înainte avisat de ce se pregătesce. Ce orbin a dat dl *Hirschl* nu putem ști, fiind vorba de instrucții date eventual sub sigiliul secretului oficios, prin urmare decursul acestei întrevederi nime nu-l va pute constata. Fapt e însă, că până decurgea în biserică slujba, după-ce au dat lui *Hirschl* raport, gendarmii s'au pus în plen-parad și adjustare completă și s'au postat înaintea bisericei, așa, că după-ce poporul a eșit din biserică cu litia, ca să mērgă la școlă să o sfințescă, gendarmii au fost prezenți și lăsând să trecă cu litia, au intrat în biserică unde se mai afla numai epitropul și crânicul, și intrând prin ușa împēratēscă în altar au întreat de stegulețe. Neafând nimic în biserică, au chemat de la slujba de sfințire, care

se sēvrēșea la școlă, pe cei-ce erau în banderiu cu stegulețe și i-au dus sub escortă la căsarma gendarmilor. Acesta e faptul care constituie conturbarea serviciului divin și violarea sfințeniei bisericei.

Sfințirea școlii din *Balinț*, cu stegulețe cu tot putea trece în liniște, dar' autoritățile publice, cari au datorință să ocrotescă biserica și școlă, în loc să-și împlinescă această datorință, ele provocă, ele conturbă sânta slujbă bisericescā, ele calcă biserica și altariul, ele rup pe credincioși de la slujba divină și îi escorteză. Ertat e această? Nu! Punibil e această? Da! Vom vedē. Sau earăși să se reputeze, ca în trecut, scăpărea de sub răspundere a convocătorilor și căutarea pēcătoșilor întră nevinovați?! E întrū adevēr scandal, că vēnătorii după merite și persecutătorii poporului, când rezultatul dispozițiunilor lor întrece așteptarea lor, sau vēd că au lovit prestel, atunci fie-care caută să arunce responsabilitatea pe celalalt. Așa-i și în cazul concret. Dacă nu se călca biserica, altarul, și nu se conturba slujba divină, se întreceau care de care, arogându-și sieși meritul, că ar fi prins „demonstranți antipatriotici”. Stând cauza altcum, *Hirschl* se lapēdă de urmărirea treicolorului și nu vrea să fie identificat cu aceea ce au făcut gendarmii. Dar' ore nu a putut *Hirschl* împedeca procederea gendarmilor? Ce grabă au avut în zi de sērbătoare, cu ocasiunea sfințirii de școlă a face perchisițiune, în cauza de transgresiune, în care nici nu e ertat să se facă. Și cum cutēză gendarmii a intra în biserică fără a avisa pe stăpânul bisericei? Numai în mod ilegal. Cine li-a spus gendarmilor că în biserică sunt stegulețe? Nime! Și dacă călăreții pōrtă stegulețe tricolore, casa lui *Dumnezeu* e responsabilă? E curată desprețuire a bisericei și tocmai gendarmii cei de altă lege trebuia să respecte sfințenia bisericei românești, respectarea sfințeniei bisericilor preste tot e o datorință elementară a fie-cărei autorități publice. Las' că și biserica trebuie să țină la demnitatea ei, și pōte că respectarea bisericei din *Balinț* a urmat ca o rēspalță, pentru-că altariul Măntuitorului și sânta cruce au fost închinat celui ce nu crede nici în *Christos* nici în semnul mântuirii noastre. Pentru această uitare de demnitatea bisericilor din *Balinț* vor avē să răspundă episcopii respectivi și vor avē datorința a se îngrijii, ca pe viitor să nu se mai repete astfel de scene umilitōre.

Tot asemenea de revoltător e și faptul sēvrēșit de gendarmi, cu scōtorea omēnilor de la slujba dumnezeescă. Creștinul la slujbe divine numai de glasul preotului ar să asculte, ca de glasul celui ce stă întră credincios și *Dumnezeu*, la care se închină. Zis'a cineva că omēnii sunt la slujbă cu stegulețe tricolore. Nu! Deșinerē, escortare în cauza de transgresiune nu există după lege, apoi când gendarmii au călcat legea, nu sunt ei provocatori?

Iată că poporul român, bun, blând, supus, ascultător — prea ascultător — stăpânit de autorități de alt neam, trebuie să îndure violări de sfințenia bisericei, de libertate, de cultul religios! Și din ce causă? pentru-că lipsesce iubirea autorităților pentru popor, lipsesce simțul de datorință, lipsesce conștiința, că autoritățile publice sunt pentru popor și sunt slujbașii lui plățiți și susținuți de el — precum i-a învățat secretariul de stat *Gullner*.

Aceste direcțiuni trebuie sugrumate, aceste fapte trebuie strivite, de aceea întreb pe dl vice-comite:

1. Are cunoscință de faptul acesta?
2. Eruatu-l'a și ce a făcut pentru eruarea adevērului și a culpabililor?
3. Ce dispoziții a luat, ca sacrilegiul bisericei, violarea cultului religios, călcarea libertății cetățenilor, să fie în mod esemplar pedepsite și pe viitoriu?
4. Ce are de gēnd a face, ca pe viitoriu biserica, școlă, cultul, libertatea, să aibă garanțe mai seriose?

Vice-comitele *Fialka* răspunde, că a condus însuși ancheta deschisă și a constatat, că într'adevēr s'a comis act de violare în contra evlaviei religioase, isvorit din excesul de zel al gendarmilor, cari au lucrat de capul lor, prin urmare protopretorul *Hirschl* nu e vinovat întrū nimica. Pedepsirea gendarmilor a fost cerută din partea vice-comitelui de la comandamentul gendarmilor din *Seghedin*.

Dl *Coriolan Bredicean* cere, ca rezultatul cercetării disciplinare, ordonată în contra

gendarmilor, să fie comunicat autorității superioare bisericesci, a bisericei violate din *Balinț*, ear' ministrului de honvești să se trimită reprezentațiune, ca prin un cerculariu să instrueze gendarmeria să nu mai necinstescă biserici. (Va urma.)

Chestiuni școlare.

Ceva din trecutul și prezentul școlii populare, în legătură cu pozițiunea învățătorilor de *Ioan Paicu* învățătoriu.

(Urmare.)

Eu cred, că a sosit timpul, când trebuie să fim convinși, că numai reputațiunea, vaza, autoritatea noastră și respectul ce trebuie inspirat ori-și-cui, ne va pune în poziție de a nu fi vorbele noastre cele bune și frumoase din școlă după cuvintele apostolului *Pavel*: „Aramă sunătoare și chimval rēsunător“.

Tincu *Velea*, istoric bănățean, zice: „Un popor numai atunci viēză, dacă și cunōșce trecutul și se însuflețesc de viitoriu“. Să ne întōrcem în momentele acestea ochii sufletului spre a ne aminti sōrteea școlilor pop. române și a învățătorimeii din trecut, și scār-mânēnd prezentul, să viețuim în viitoriu unii cu alții conform binelui și adevērului, dreptului și dreptății, cu desinteresare, după anumite reguli, ca să putem la pragul casei veciniceii zice: Ați vēdut și știți, cum era în trecut?! Uitați-vē și admirați prezentul!! Insuflețiți-vē de falnicul viitoriu, ce ne așteptă, ca să viām!! Să facem, ca viitoriul să pōtă spune cu glasul stāncei din munte, că conducătorii imediați ai poporului român — preoții și dascălii — au creat această stare de lucruri și ei ajutându-se împrumutat au dat direcțiunea corectă și dēmna de viața română.

Am auzit cu toții, — și cei ce au funcționat în trecut și nu sunt nici astăzi pensionați știu, — că plata învățătorilor de atunci era de tot modestă. Câteva merțe de bucate, o dutcă de la tot copilul de școlă, atata tot!

Și rar, ba mai nicāiera — la sate înteleg — nu era salariu sistematizat de 200 floreni, — apoi de 300 nici pomenelă. Nu ne putem mira acum, dacă poporul privește cu gialuzie la — atata ban, — treisute de zloți, pe o earnă. Căci poporul nu pricepe pretutindenea despre ce este vorba, și nu pretutindenea i-se esplică lucrul, din care causă apoi rezultă atâtea neînțelegeri și negocieri!!

Prin urcarea salariilor ni-s'au însutit însă și sarcinile. Ni-s'au pus mulți controlori. Fie-care poporean care contribue cu obolul său la lēfa învățătorului, se ține în drept a pretinde ceva de la cel plătit de el.

Dar' să nu mai facem pomēnă lungă despre aceste rele, ci să facem o mică reprire asupra stării învățătorilor și a școlilor noastre din trecut, ca în comparare cu cea prezentă să putem concluda atitudinea ce avem a lua în viitoriu, provēdēndu-ne cu armele cu cari să putem lupta contra indolenței, presumpțiunei, aroganței și obstinenței.

În timpul mai vechiu, cu privire la persoana educătoare putem afirma că învățătoriu de regulă era cel mai de frunte, mai talentat și mai cu stare om din comuna bisericescā.

Era omul acasă la el. Nu-i trebuia cuartir, nu lemne, ba chiar și prelegere se ținea în multe locuri în casa dascălului.

Era stimat de poporenii cu mult mai mult decum suntem noi astăzi, pentru-că dacă nu toți, apoi partea cea mai mare depindeau de la dînsul.

Nu cuteza, pentru multă lume, să zică careva ceva dascălului în față vorbe de ocară, pentru-că fie-care se temea, că dascălul ar putē pretinde capitalul ce-i datorește, sau cele 3 ferdele de bucate, cu cari de 3 ani rămāsese în restanță.

Însē noi nu putem îngădui atata vreme. Pentru-că nouē ne trebuie salariul, ca să ne sustinem. Ba ne mai trebuie și cuartir, și lemne de foc, și cuincuenal și grădină etc.! Apoi să nu se spārie bietul român de atăția — și —?! De aici a rēmas până astăzi în inima poporului nostru de la sate convingerea: că un om din satul lui tot 'i mai bun, de-ar avē numai a 3-ea parte din calificațiunea unui străin, căci nu cere atâtea și mai merge și pe așteptate, sau pe o zi de lucru. Vorba comună: „Nici un proroc nu-i cinstit în patria sa“, aici are loc numai

ținēndu-ne strict de înțelesul ei. Căci învățătoriu în comuna sa natală și are dușmanii perpetui, — dacă are, — de cari știe să se păzescă, căci are cunoscință de cauza din care îi sunt dușmani. Dar' apoi și are și omēnii săi, cari îl sprijinesc în bunele sale intențiuni sēt.

În sat străin însă, aprōpe, sau chiar toți și sunt dușmani, — înțeleg, — dacă te porți cum îți dictēză legea fără a fi sprijinit din partea celor ce datorință au a te ajutorea. Numai atata e deosebirea, că unii sunt mai puțin și alții mai mult pronunțați.

În timpul trecut n'apuca să rupă individul o zeichē de mișe și era învățătoriu în tάλpi. Astăzi însă rupi multe rocuri pe bancele școlii, înveți și cheltuiesci mult, până primesci „darul și darea de sus“.

În timpul cu salariile la aparență mici se ținea prelegere 2-uă, cel mult 3 ore pe zi. Astăzi avem une-ori și șapte.

Atunci li-se spunea elevilor, când erau să plece acasă: pe după amēzi aveți d' aici până aici, cari nu veți ști, să luați câmpii!! După ce ajungeau copiii acasă, rupeau, rupeau; așa învățau. Căci ce zicea dascălul era sfēnt, și numai la o singură întrebare a lui, trebuia spusă lecția, — de elev — ca pe sfōră.

Astăzi fără a te mai cugeta și la „*Higiena pastorală*“, propui după tōte regulele pedagogice și psihologice, până începi a ofta și te apucă junghiuri pe la tōte încheieturile. Ear' dacă cu tōte acestea întrebând pe copilașul cuiva despre ce a fost vorba în ora trecută? și lui i-a înghețat vorba în gură; pună-te *Dzeu* și 'i dă 2-a în palma, c'apoi îți vezi sfinții. Pentru-că și părintele copilului respectiv știe, că învățătoriu trebuie să fie sfēnt din iconă. (Va urma.)

Revistă esternă

Turburări grave în Grecia. De mai mult timp studenții de la universitatea din *Atena* sunt în permanentă agitație, din causă că sfântul sinod se declarase pentru traducerea evangheliei în limba elinā modernă. S'au făcut demonstrațiuni mari împreunate cu rāniri și arestări, și chiar mōrte de om, în urma cărora metropolitul *Procopios Oeconomides*, presidentul s-tului sinod, cum și șeful gendarmeriei și prefec-tul poliției din *Athena* și-au dat dimisia, ear' guvernul a numit comandant al trupelor chāmāte a restabili ordinea, pe generalul *Vassos*.

Cestiunea a început să devinā atât de gravă, în cât chiar și presa care la început era pe partea demonstranților, acum îndēmna populația și studențimea la liniște.

Despre evenimentele de *Vineri* telegramele din *Athena* raportēză următoarele:

Studenții au petrecut nōptea la universitate.

Camera s'a întrunit dimiņeta pentru a procede la constituirea biurourilor. Aspectul Camerei este fōrte furtunos.

Se produc altercațiuni întră deputați. Ministrul nefiind prezenți, deputații din opozițiune hotāresc să trimită o deputațiune, ca să-i invite a asista la ședință. În Camerā, deputații se formēază în grupuri numērōse, cari discută, cu animațiune. Grupuri numērōse staționēază de asemenea în fața Camerei și a Universității.

Se vorbește de manifestațiuni nouē pentru după amiază.

De altcum istoricul și stadiul de acum al cestiunii e următoriu:

Prin cercurile bisericesci și prin cercurile literare din *Atena* se agitā deja de mai mulți ani-ideia, ca evangelia să fie tradusă în limba grecā modernă, căci limba clasică elinā, în care este acum tradusă evangelia pentru usul tuturor bisericilor grecesci din lume, nu mai este bine înțelēsă de imensa majoritate a populațiunei grecesci.

Curentul acesta a început să prindā un teren larg atāt în Grecia, cât și mai ales în *Atena*.

S'a urmat o discuție mare academică asupra acestei cestiuni prin ziare, prin reviste literare și bisericesci, cum și prin scrieri volante, — literatură întrégă asupra clasicismului și asupra neologismului. În cele din urmă chiar și o parte a clerului superior a fost căștigatā acestei idei.

Astfel ideia cōptā, ea a fost adusă în discuțiunea sesiunei de tōmnā a Sfântului Si-

nod din Atena. Președintele Sfântului Sinod, metropolitul Procopios Economides, a stărunit mult pentru traducerea evangheliei în limba modernă grecă și, spre a susține propunerea, a ținut un discurs lung, care a produs mare senzație.

Metropolitul a zis că evanghelia este cel mai bun mijloc, ca în statele unde nu există nici o libertate, precum în Turcia și în Egipt, să se facă o vie propagandă pelenă. Dovadă e istoria modernă a Spaniei, unde în timpul revoluției carliste, când libertatea presei fusese suspendată, ziarele au publicat drept prim-articolu părți din evanghelie, cari s'au potrivit perfect cu situațiunea. Și cu aceste texte de evanghelia s'a făcut cea mai activă propagandă în contra monarhiei, de către republicani.

Cu actuala evanghelia, scrisă în limba clasică elenă, de sfinții părinți ai bisericii, nu se poate face nici o propagandă culturală și religioasă, căci ea nu e înțelesă de imensa majoritate a populațiunii grecești.

În altă ordine de idei Metropolitul a arătat că și România s'a lepădat de vechea limbă slavonă ce era în us în bisericile române, și apoi, acum zece ani, a modificat din nou redacțiunea evangheliei, ținând cont de evoluția limbei române. În Sârbia și în Dalmația de asemeni s'a înlocuit vechea limbă slavonă. Tot așa la catolici, cari de altfel țin mult la limba latină, în propaganda lor în Balcani și în extremul orient se servesc de evanghelia tradusă în limba popoarelor respective.

Presa grecă, sesizată de propunerea președintelui Sfântului Sinod, a început o discuție violentă asupra acestei chestiuni. Ziarele cele mai serioase și mai importante din Atena, *Asty* și *Akropolis*, au susținut și susțin cu multă căldură introducerea limbei moderne în biserică.

În contra acestui curent s'a ridicat studențimea din Atena, sprijinită de o parte din presă. Ea susține că este o profanare a se atinge de textul sfânt al evangheliei, fixat de sfințele concilii de pe vremuri. Discuțiunile au degenerat atât de mult, în cât s'au produs conflicte sângeroase.

Acum chestiunea a trecut în domeniu politic, căci opoziția vrea să profite din mișcarea ce s'a produs în contra hotărârii Sfântului Sinod, spre a o exploata în contra guvernului.

Telegramele din Athena dte 23 Novembre raportază, că ministrul-president Theotokis a prezentat regelui dimisia cabinetului, pe carea însă regele a respins'o.

Studenții țin încă tot ocupată universitatea, declarând că nu vor eși din ea până nu vor fi retractate urmările judiciare. Totodată cer excomunicarea traducătorilor evangheliei.

[Mai nou]

Din Athena se raportază dte. 25 Novembre, că în urma insistenței ministrului-president Theotokis, regele a primit totuși dimisia cabinetului.

Formarea noului cabinet a fost concretă lui Zaimis, care Luni seara a prezentat regelui următoarea listă:

Zaimis ministru-president și ministru de externe; pe lângă acestea, până la terminarea investigației în cauza turburărilor ține și resortul justiției; *Triandassillacos* la interne; *Topalis* la marină; *Monfferato* la culte și instrucțiune publică; *Negriss* la finanțe; colonelul *Corpas* la războiu.

Regele a aprobat lista. Noii ministri au depus jurământul încă în aceeași zi.

După depunerea jurământului s'a publicat un decret regal, prin care ședințele dietei sunt suspendate pe patruzeci de zile.

Războiul Burilor. Telegramă sosită la Bruxelles dte 25 Novembre, raportază că nu de mult comandantul *Viljoen* a făcut prizoneră o trupă compusă din mulțime de cafferi sub conducerea a 23 soldați englezi. Pe baza dreptului ginților *Viljoen* a dispus împușcarea tuturor cafferilor, ear' cu privire la cei 23 soldați a făcut întrebare la Kitchener: ori de consideră ca vânători de pradă pe albi cari luptă în companie cu cafferii, sau de soldați ai sei? Kitchener a răspuns că respectivii sunt soldați din armata sa.

Guvernul bur a pus și această epistolă la dosariul actelor, ca o dovadă că Englezii nu se rușinează a înarma contra Burilor semintii selbatice.

Din România.

Deschiderea sesiunii parlamentare. Mâine, Joi, se face la București deschiderea sesiunii ordinare a corpurilor legiuitoare, după programul următoriu:

La orele 11 de dimineață se va celebra un Te Deum la Metropolie, în prezența: dlor senatori și deputați, dlor ministri, Inaltei Curți de casațiune, Inaltei Curți de compturi, Curților, tribunalelor, corpului profesoral, autorităților administrative, militare, consiliului comunal și Camerei de comerț.

La orele 11½ înaltele Corpuri și autorități se vor întruni în sala ședințelor Adunării și vor ocupa: Inaltele Curți de casațiune și de compturi, tribuna a doua în dreapta tribunei diplomatice. Curțile, tribunalele, corpul profesoral, autoritățile administrative, comunale și Camera de comerț, tribuna oficială.

Domnii senatori vor ocupa înțele bănci ale Adunării din dreapta Tronului; domnii deputați băncile din fața Tronului.

Pornirea certegiului regal de la palat se va anunța prin 101 tunuri.

La orele 12 M. S. Regele, însoțit de A. S. R. Principele Moștenitor, este primit la scară de către dñii ministri și de către bioururile Corpurilor legiuitoare. M. S. Regele va intra în sala ședințelor Adunării, precedat de adjutanții Sei, și se va urca pe Tron, încunțurat de dñii ministri și de Curtea Regală.

M. S. Regele după cetirea Mesagiului de deschidere părăsesce sala Adunării, și Corpurile legiuitoare proced îndată la începerea lucrărilor.

Dñii senatori trec la locul Senatului.

NOUȚĂȚI

Monarhul despre patriotismul Românilor. Zilele trecute Maj. Sa monarhul a primit în audiență pe deputatul român bucovinean bar. Vasilco. Convorbind cu el despre situația parlamentară critică în Austria, Maj. Sa a zis: „Sunt convins de patriotismul Românilor“.

Concert. Celebrul baritonist *Dimitrie Popovicu* de la opera wagneriana din Bayreuth, care a concertat mai pe urmă în Brașov, va srația și în orașul nostru un concert *Duminecă* la 1 Decembrie 1901 în sala de la *Musikverein*. Detaluri în numărul proxim.

Maria Terezia. Sâmbătă a fost botezată, în capela din Wallsee, nepoțica M. Sale Francisc Iosif I., dându-i-se nume *Maria Terezia*. Nașă a fost archiducesa Maria, reprezentată prin archiduc'sa Maria Terezia, mama vitregă a moștenitorului Francisc Ferdinand. La actul botezului a asistat și Maj. Sa.

Alegerea de protopreter al tractului *Vârșet* (diecesa Caransebeșului) se va face în 26 Novembre (9 Decembre). Comisariu electoral e Andreiu *Ghidu*, protopreterul tractului Caransebeș.

Emigrările. Guvernul țerii a compus un raport voluminos, foarte amănunțit, despre stările publice din țară. E împărțit în trei părți. Partea primă face cunoscută diferitele lucrări ale ministeriilor, ear' în a doua și a treia parte se arată starea din anul 1900, pe toate terenurile vieții publice, precum: mișcarea populațiunii, amintindu-se și emigrările și imigrările, apoi stările comerciale, industriale, de agricultură etc. La emigrări găsim trecute următoarele date autentice: În decursul anului 1900 au părăsit țera pentru a-și căuta o patrie mai bună: 33.888 de cetățeni, împărții după naționalități astfel: Slovaci 14.170, Magiari 9.883, Nemți 4.393, Croați și Sârbi 3.928, Ruteni 3.116, Români 3.092, — de alte naționalități 306. Semne de bunăstare și de înaintare economică vor fi și acestea.

Contra imigrării Evreilor. Pentru a feri țera de potopul imigrării Evreilor, deosebi a celor din România, guvernul încease încă mai de mult tratative cu statele străine în obiectul ôre-căror condițiuni pe lângă cari să se concedă Evreilor trecerea graniței. Terminate aceste tratative, ministru de interne a dat zilele trecute un circulariu prin care dispune, că numai acelor Evrei din România să li-se permită a trece prin țară, cari vor arăta că au pentru suportarea speșelor de calătorie cel puțin 400 corône, cei în etate peste 10 ani, și cel puțin 200 corône cei sub 10 ani, ori dispun de un astfel de bilet de calătorie, estradat din partea

ôre-cărei societăți de transport, care le asigură pe întreg parcursul speșele de calătorie, de întreținere, eventual și de căutare medicală și de înmormântare.

Aceste dispozițiuni s'au luat în vederea faptului că mulți Evrei se străcurau peste graniță sub pretextul că au să călătorască mai departe, dar' întrași odată în țară se dădeau jos din tren pe la anumite stațiuni și rămăneau aici.

Post de notariu. De la pretura din Jam e scris concurs pentru întregirea postului de notariu-adjunct în *Iladia*, dotat cu 900 corône salariu și 100 corône relut de quartir. Termin de concurs 14 Decembre st. n. Petițiunile sunt a se adresa protopretului *Korkán* în *Jam*.

Asigurări asupra vieții în combinațiune cu achitarea împrumuturilor ipotecare. O chestiune interesantă preocupă deja de timp mai îndelungat reuniunile de agricultură din Germania, fără a fi putut însă ajunge, până acum, la un rezultat real. Este anume vorba de a desărcina proprietățile fonciare pe calea unor asigurări asupra vieții, spre care scop se proiectază crearea unei mari societăți de asigurare, cu un capital social de 10 milioane marce. În esență mersul afacerilor acestei bănci ar fi următoriu: agronomul ridică la banca de asigurare ipotecară sau la o altă bancă un împrumut ipotecar pe amortisațiune, având a plăti la an 4% interese și 1/2% resp. 1% cotă de amortisare. În cazul prim împrumut s'ar replăti în 56 ani, în cazul al doilea în 41 ani. În schimbul unei prime anuale nevariabile, plătită din partea asiguratului până la mărtea sa, dar' cel mult până la etatea de 65 ani, banca se obliga față de asigurat a replăti după mărtea acestuia întreg restul împrumutului seu ipotecar, în număr. În modul acesta i-s'ar oferi familiei agronomului posibilitatea de a moșteni proprietatea liberă de sarcini, ceea-ce fără această asigurare, și având în vedere durata cea lungă a împrumutului (56 resp. 41 ani), altcum nu ar fi posibil. Ideia de-și nu este nouă, va fi probabil executabilă, întrucât, se înțelege, va succeda a aduna capitalul trebuincios. („Rev. Economică“).

Monete noue. În anul 1902 monetăria statului va bate următoarele monete noue: 600.880 piese de câte 20 corône în aur, (în valoare de 12,017.600 corône), 200.000 piese de câte 10 corône în aur (în valoare de 2,000.000 corône), 50,000.000 piese de câte doi fileri (de bronz, în valoare de 1,000.000 de corône), 50,000.000 piese de câte 1 filer (în valoare de 50.000 corône), — de tot 55,800.880 monete în valoare de 15,067.600 corône.

Patrusprezece zile — în agonie. Înainte cu două săptămâni s'a întâmplat în familia lui *Schwarcsuk* (servitoriu la universitatea din Budapesta) nenorocirea, că răsurnându-se lampa și explodând, petrolul a stropit pe hainuțele copilașilor Iosif și Béla, cari într'o clipă au fost cuprinși în flacări. Micul Iosif (în etate abia de un an) a murit atunci îndată, în urma arsurilor; celalalt însă (în etate de 6 ani) a chinuit patrusprezece zile. Luni dimineață mititelul a scăpat în fine de chinurile grozave. Cadavrul i-a fost dus apoi la morguă.

Știri din România. Societatea agrară a marilor proprietari a hotărît să aranjeze o expoziție generală agricolă și tîrg de vite în intervalul din 15 Sepembre până 15 Novembre 1902; să angajeze membri corespondenți din strănătate, și să țină în fie care Joi conferințe publice în localul ei din București, al căror subject vor avé să fie chestiuni agricole. — Duminecă s'a făcut în București desvîlirea monumentului ridicat de colonia italiană în amintirea regelui Umberto I. Au participat la solemnitatea desvîlirii marchisul *Beccaria* d. *Incisa*, ministru plenipotențiar al Italiei la București, colonia italiană din București și reprezentanții coloniilor din Galați și Brăila, și public numeros. Monumentul e așezat în sala festivă a noului palat al școlilor italiene, a cărui inaugurare încă atunci s'a făcut. Noul palat are două etagii și trei fațade în trei strade, cu sale mari și spațioșe, în cari vor fi instalate: școala primară de băeți, școala primară de fete, societatea italiană de binefacere, reuniunea de cântări, etc. Memoria lui *Mihail Vitêz* a fost sărbătorită în ziua de Sf. Mihail și în Ploști, Pitești, Piatra-Neamțu, Craiova și T.-Severin prin conferințe asupra faptelor eroice săvîșite de vitêz Domn. — Consiliul de ministri a acordat un credit de 8000 de lei pe sêma ministeriului de domenii, pentru cheltuielile de reprezentare a României la expoziția de pescărit din *Ostende*. La această expoziție va fi espus și un morun de 150 chilograme, pescuit la pescăriile din județul Tulcea. — Regele a dăruit societății „*Elena Domna*“ un teren de 15.000 metri pătrați, situat lângă șosêua *Filantropia*. Pe acest teren societatea va începe la primăvară construirea unui asil pentru infirmi și sârăci. — Ministrul de culte și instrucțiune publică

a interzis școlilor evreesci a mai ține prelegeri în zi de Duminecă și sărbători românesci.

Știri mărunte. Poliția din Viena a deținut pe pantofariul *Bukovski*, pe soția și două calfe ale lui, prinși că falsificau bani: piese de 20 fileri, de 1 corônă și de 1 florin. — Alegerile municipale în comitatul *Caras-Severin* se for face în 28, 29 și 30 Novembre. — În *Sielnița* (comitatul *Liptó*), din negrija unei femei au ars 17 case cu toate supraedificatele lor și împreună cu mulțime de bucate. — În hotarul comunei *Ladna mică* (lângă *Cașovia*) peste 1000 jugere de pădure ard de mai multe zile. — În *Caransebeș* în noțtea spre 17 Novembre au ars casele, clădirile economice și mulțime de bucate și nutreț ale locuitorilor *V. Săcălăzan*, *N. Pițigoiu*, *V. Cornean*, *S. Cornean*, *I. Socaciu* și *Iefta Biju*. Focul abia dimineață pe la opt ore a putut fi stins. — În *Cosșova* (cercul *Făgetului*) au fost nimicite de foc optsprezece case cu toate clădirile economice și cu tot ce era adunat pe lângă ele. — Cum e informat „*Magyar Nemzet*“, inspectorul regesc de școle *Carol Kakușay* din Brașov va fi pensionat definitiv.

FELIURIMI

Din amenințările lui Bismarck.

Profesorul *Frederiksen* publică într'o revistă danesă o epistolă a lui *Bismarck* scrisă în toamna anului 1862 lui *Blixen-Fillecke* ministrul-president al Danemarcei, cu care era în bună prietinie. În 1862 ajunsese *Bismarck* ministru al Prusiei și — după cum dovedesc epistola din chestiune — deja de pe atunci era hotărît să sfarme totul ce ar sta în calea unirii principatelor germane. Epistola conține în acest obiect următoarele: „Sunt ministru. Dacă scopul t'eu e să faci din Scandinavia o singură țară, nisuința mea e să unesc Germania într'un imperiu; atunci vom lega apoi alianță scandinav-germană și vom fi așa de puternici, în cât vom pute stăpâni peste întregă lumea. Suntem de una și aceeași religie, una ne este cultura, și nici limba nu ni-se deosebesce mult una de alta. Spune însă compatrioților t'ei, că de cumva n'ar voi o asemenea alianță, voi fi necesitat să mi-'i fac inofensivi, pentru-că nu voesc să am în dosul meu dușmani, cari să mă atace din dos în momentul când eu atac în altă parte.“

Posta Redacțiunei.

Budapesta. Luăm act despre cele comunicate. De altcum locul unde a fost publicată declarațiunea, arată că nu i-am dat nici o importanță!

Notiță oficială.

Se aduce la cunoștința publicului nostru, că a apărut și se poate procura de la librăria archidieceșană (Sibiui, strada Măcelarilor Nr. 45) călindariul archidieceșan pe anul 1902

Călindariul archidieceșan cu șematismul bisericii noastre archidieceșane și al dieceselor sufragane, cu un cuprins literar bogat, cu îndrumări pentru învățători în ce privesc afacerile fondului de pensiuni, cu indicarea evanghelioilor și a glasurilor, cu tîrgurile de țară, este indispensabil pentru preoțimea, pentru învățătorimea și pentru toți cărturarilor nostri. Acest călindariu costă 80 fileri + 10 fileri porto postal.

Afară de ediția mare (cu șematismul) s'a tipărit și o ediție mai mică (fără șematism), care costă numai 40 fileri + porto postal 10 fileri.

În celelalte a se adresa la librăria archidieceșană.

P. t. domni cari sunt încă în restanță cu abonamentul lazariului nostru, sunt recercați respectuos, să binevoescă a-și achita restanțele în cel mai scurt timp, — spre a evita alte inconveniente.

Administrațiunea.

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1.50
Din romanul unei vieți, de Stefan Braborescu . . . . . " 1.—
 trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Povești pentru anul prim școlar.

Lecțiuni după treptele formale
 de **Dr. Petru Șpan.**
 Se poate procura cu prețul de 1 corónă dela **Librăria Tipografiei archidieceesane.**

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **protopresbiter în tractul protopresbiterial al Mercurei**, devenit vacant prin retragerea și punerea sa în statul de pensiuine a protopresbiterului tractual Ioan Droc, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Dotățiunea împreună cu acest post este următoarea:

1. Venitele din parochia centrală „Mercurea“ fasonate în cõla B. pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.
2. Dotățiunea ppresbiterială statorită prin concludul sinodului archidieceesan din 21 Aprilie 1900 sub Nr. protocolului 116, care parte adecă 400 corõne se solvesce din fondul general administrativ al archidieceesei în 4 rate trilonare decursive, parte adecă 600 corõne din fondul protopresbiterial în douë rate de câte 6 luni decursive.
3. Taxele pentru visitațiunea canonică odată pe an, accidentii, escursiuni și asistări la esamene.

Reflectanții la acest post au a-și înainta cererile lor, instruite conform normelor în vigõre, Măritului Consistoriu archidieceesan în termenul deschis.

Din ședința comitetului protopresbiterial al tractului Mercurea, ținută la Seliște la 16/29 August 1901.

I. Droc președ., protopr.
Ilie Georgescu notariu.

Nr. 7498 Pl.
 Aprobata.
 Sibiu, din ședința plenară, ținută în 5 Novembre, 1901.

Consistoriul archidieceesan.

CONCURS

Pentru îndeplinirea postului vacant de **protopresbiter din tractul protopresbiterial gr.-ort. al Lupșei** se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de protopresbiter sunt: a) Venitele din parochia de clasa a III. centrală Ofenbaia, conform cõlei B. pentru întregirea dotățiunei de la stat; b) dotățiunea protopresbiterială sistemisată prin sinodul archidieceesan din anul 1900 sub Nrii prot. 109 și 110; c) diurnele și spesele de cărăușie de la visitațiunile canonice, asistările la esamene și esmisiunile din tract, cari se încassază conform Regulamentului pentru visitațiunile canonice; d) alte venituri accidentale și estraordinare.

Concurenții trebuie să aibă calificațiunea normată prin § 53 al statutului organic și concludul congresului din 1888 Nr. prot 111.

Cererile concursuale, instruite cu documentele necesare, în sensul normelor în vigõre, sunt a se adresa Prea-veneratului Consistoriu archidieceesan în termenul deschis.

Din ședința comitetului protopresbiterial al tractului Lupșei, ținută în Ofenbaia în 28 Maiu 1901.

Vasile Gan m. p. președinte.
Vasile Jina m. p. notariu.

Nr. 9417 B.
 Aprobata.
 Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5 Novembre 1901.

Consistoriul archidieceesan.

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan temporal în comuna bisericescă gr. or. de clasa III. Certegea și aprobat de Venerabilul Consistoriu Archidieceesan la 2 Octobree 1901 Nr. 8759 B. se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu postul de capelan sunt jumătate din cele fasonate la cõla B. pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să trimită rugările lor concursuale cu documentele recerute de legile bisericesci în vigõre în termenul cuvenit la oficiul protopresbiterial gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 30 Octobree 1901.
 Oficiul protopresbiterial gr. or. al Câmpenilor în conțelegere cu comitetul parochial.

Romul Furdul protopop

Capital de zestre

pot asigura și părinții cei mai sãraci pentru fetele lor. Cu deslășiri mai detaliate servesc prompt reprezentanța primei reuniuni de înzestrare de fete în Sibiu, Wolfgasse Nr. 6.

Se caută reprezentanți din cercurile mai bune ale societății în tõe comunele din Transilvania. Domni căsătoriti, cari vreau să-și câștige un frumos venit lateral pe lângă puțină muncă, să se adreseze cu ofertele lor sub „Direcțiune Nr. 1“ la administrația acestei foi.

ICONE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, pe lemn sêu pe tinichea, ține, aluminium etc. în ori-și-care mărime pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei archidieceesane
 Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

- IV.**
 Archangelul Mihail
 „ Gavriil
 Apostol ori-care
 Domnul Christos
 Iisus în muntele Maslinilor
 Sfântul Dumitru
 Sfântul George
 Ilie Prorocul
 Ioan în pustie
 Sfântul Nicolae
 „ Simeon
 „ Andreiu
 Evangelistul Ioan
 „ Luca
 „ Marcu
 „ Mateiu
 Prorocul Zacharia
 Apostolul Iacob
 „ Filip

- I.**
 Adormirea Maicei Domnului
 Bunavestire
 Nașterea Domnului Iisus Christos
 Fuga la Egipt
 Iisus în biserică de 12 ani
 La nunta din Cana
 Iisus pe mare
 Invierea lui Lazar
 Schimbarea la față
 Răstignirea lui Iisus Christos
 Punerea în mormânt
 Invierea Domnului
 Înălțarea — Floriile
 Tãerea împrejur
 Nascerea Maicei Domnului
 Pogorirea Duchului sfânt
 Nascerea sftului Ioan Botezătorul
 Grigorie, Vasilie și Ioan
 Adormirea sfintei Ane
 Aflarea capului sf. Ioan Botezât.

- II.**
 Iisus pe Cruce
 Înălțarea sfintei cruci
 Ilie prorocul în carul de foc
 Tãierea capului sfântului Ioan
 P. Grigorie teologul
 Sf. Vasilie
- III.**
 Botezul Domnului
 Constantin și Elena
 Sfântul Dumitru călare
 Sfântul George „
 Maica Domnului
 Petru și Pavel
 Archangelii Mihail și Gavriil
 P. Ioan Gură de aur
 PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icõne din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
fõrte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-—	40-60	51-80	70-—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-—	33-60	42-—	56-—	70-—	Cor. fõrte fine.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	50-—	72-50	23-10	25-90	40-60	49-—	65-80	20-30	23-10	35-—	43-40	60-20	18-20	21-—	30-80	39-20	56-—	„ fine.
simple . . .	14-—	16-10	18-20	26-20	30-40	12-60	14-—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-40	19-60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelega numai la icõne pictate pe pânză. — Icõne pictate pe lemn costă cu 10%, ear' pe tiniche cu 15% mai mult decât pe pânză; pe aluminium și ține vor costa cu prețul metalului întrebuintat *mai mult*.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din ori-și-ce fel de materii și de ori-și-ce colõre pe lângă condițiile cele mai favorabile.